

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В.В. Костін
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українознавство

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки для усіх напрямів

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут (факультет) права, гуманітарних і соціальних наук

(назва інституту, факультету, відділення)

КРЕМЕНЧУК 2015

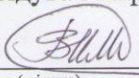
Робоча програма з дисципліни «Українознавство» для студентів денної та заочної форм навчання усіх напрямів підготовки.
„31” серпня 2015 року - 12 с.

Розробники: асист. Д. П. Василенко
доц. В. І. Маслак

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства

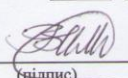
Протокол від. “ 31 ” 08 . 2015 року № 1

Завідувач кафедри українознавства

(підпис) В. І. Маслак
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ для усіх напрямів підготовки

Протокол від. “ 31 ” 08 2015 року № 1

Голова
(підпис) (В. І. Маслак)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань Для усіх галузей знань	Нормативна	
	Напрямок підготовки Для усіх напрямів підготовки		
Модулів – 1 (кількість семестрів)	Спеціальність (професійне спрямування)	Рік підготовки: (курс)	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й, 2-й	1-й, 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: (бакалавр)	Лекції	
		14 год.	4
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	84
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає у формування історичної свідомості молоді, в якій поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний розвиток, усвідомлення нею нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, традиціями і досвідом різних поколінь українців, виховання громадянського патріотизму, відповідальності за долю своєї Батьківщини, спонукання до активної наполегливої праці в розбудові і зміцненні держави Україна.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Українознавство» є:

- засвоєння загальних тенденцій, закономірностей, характерних рис соціально-економічного розвитку України;
- удосконалення та розвиток історичного мислення;
- вироблення вмінь порівнювати та аналізувати історичні події;
- оволодіння сучасними методами дослідження та якісного аналізу;
- засвоєння основних термінів історичної науки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

знати:

- основні етапи становлення і розвитку української державності та українського етносу;
- основні методи, які застосовує історична наука в своїх дослідженнях;
- історіографію проблеми та її джерельну базу;
- життя і творчість видатних постатей української історії;
- загальну концепцію філософських та релігійних вчень в Україні.

уміти:

- аналізувати історичні події та явища і робити з них самостійні висновки;
- порівнювати минулі історичні події із сьогоденням;
- володіти новітніми історичними теоріями та концепціями, системою наукового підходу до аналізу історії України;
- працювати з першоджерелами та самостійно осмислювати документи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування духовної складової українського народу.

Тема 1. Історія українського державотворення.

Процес державотворення на проукраїнських землях і в Київській Русі. Українська козацька держава. Державні утворення на території українських земель у XVIII – на початку XX століття. Державність України в Радянському Союзі. Проголошення незалежності України та її світове визнання.

Тема 2. Процес формування українського етносу.

Зародження українського етносу. Чинники формування етносу. Антропологічні особливості українського народу. Роль мови у формування українського етносу.

Тема 3. Філософія і релігія в духовному житті українців.

Міфологічний світогляд давніх українців. Свята й обряди народного календаря. Українські знаки й символи. Зародження української філософської думки.

Змістовий модуль 2. Історичні тенденції розвитку українського народу.

Тема 4. Феномен українського козацтва (XV – XVIII століття).

Козацтво як історичне явище. Запорозька Січ як військово-політична організація українського козацтва. Стиль життя українського козацтва. Феномен козацької педагогіки. Православна церква – важливий чинник культурного прогресу в Україні. Козацтво в творчості сучасних українських учених і письменників.

Тема 5. Українська національна культура.

Українська культура як феномен світової культури. Українська культура нового часу (XIX – XX століття). Традиційний український побут. Українська національна кухня. Український одяг в різних регіонах України.

Тема 6. Українська національна ідея: становлення та розвиток.

Формування української національної ідеї. Основні напрямки розвитку української державної ідеї. Українська національна ідея на сучасному етапі державотворення.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	лаб	с.р.		л	с	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	13
Модуль 1. Формування духовної складової українського народу										
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Історія українського державотворення.	4	2	2		-	17	2	1		14
Тема 2. Процес формування українського етносу.	12	2	2		8					14
Тема 3. Філософія і релігія в духовному житті українців	18	2	2		14					14
Разом за змістовим модулем 1	34	6	6		22	17	2	1		42
Модуль 2. Історичні тенденції розвитку українського народу										
Змістовий модуль 2.										
Тема 4. Феномен українського козацтва (XV – XVIII століття)	23	4	4		15					14
Тема 5. Українська національна культура	21	2	4		15		2	1		14
Тема 6. Українська національна ідея: становлення та розвиток	12	2	2		8					14
Разом за змістовим модулем 2	56	8	10		38	17	2	1		42
Усього годин	90	14	16		60	17	4	2		84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Тема 1. Історія українського державотворення.	2	1
2	Тема 2. Процес формування українського етносу.	2	
3	Тема 3. Філософія і релігія в духовному житті українців	2	
4	Тема 4. Феномен українського козацтва (XV – XVIII століття)	4	
5	Тема 5. Українська національна культура	4	1
6	Тема 6. Українська національна ідея: становлення та розвиток	2	
	Усього	16	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1			
2			
...			
	Усього		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1			
2			
...			
	Усього		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1.	Тема 1. Процес формування українського етносу.	8	14
2.	Тема 2. Філософія і релігія в духовному житті українців	14	14
3.	Тема 3. Феномен українського козацтва (XV – XVIII століття)	15	14
4.	Тема 4. Українська національна культура	15	14
5.	Тема 5. Українська національна ідея: становлення та розвиток	8	14
	Усього	60	84

9. Методи навчання

Для організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів застосовуються наступні методи:

в аспекті передачі і сприйняття інформації – пояснювально-демонстраційні методи: словесні (лекція, розповідь, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація, перегляд відеофільмів та відео кліпів), практичні (виступи на семінарських заняттях, реферати, презентації);

в аспекті логічності мислення – пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, індуктивні, дедуктивні, частково-пошукові, дослідницькі;

в аспекті керування навчанням – навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота;

в аспекті діяльності в колективі – методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні (роз'яснення мети предмета, вимоги до вивчення предмета); метод активації (рольові та ділові ігри), навчальна дискусія, аналіз конкретних пам'яток української культури; метод активного програмного навчання, мозкова атака;

в аспекті самостійної діяльності – навчальний модуль (структурно-логічні схеми, вибіркові тести, завдання аналітичного змісту. Завдання та запитання для самоконтролю).

10. Методи контролю

Система перевірки знань і умінь студентів – органічна складова навчального процесу. Систематичний контроль впорядковує процес навчання. Стимулює мотивацію, дає можливість отримати достатню кількість балів, за якими можна об'єктивно оцінити якість навчання. Залежно від дидактичної мети використовують наступні види контролю:

Попередній – має діагностичний характер. Дозволяє отримати відомості про вихідний рівень знань студентів і проводиться перед вивченням окремих тем дисципліни (письмові роботи, тести);

Поточний – призначений для управління засвоєнням знань і умінь студентів (усне опитування, диспут-спілкування, письмові роботи різного характеру, тести);

Побіжний – перевірка якості засвоєння знань у процесі вивчення окремих тем (опитування, тести, письмові індивідуальні завдання);

Повторний – спрямований на створення умов для формування умінь і навичок; сприяє переведенню знань з короткотермінової до довготривалої пам'яті (опитування, дискусії, тести, письмові роботи);

Тематичний – перевірка рівня знань і умінь у межах певного розділу;

Модульний – перевірка рівня знань і умінь у межах змістовного модуля (модульна контрольна робота);

Підсумковий (семестровий) – для підведення підсумків та визначення якості сформованих умінь та набутих знань (іспит).

Основні методи контролю знань, умінь і навичок студентів – усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка.

11. Розподіл балів, що отримують студенти

Залік

Вид занять	Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2			Підсумковий тест (залік)	Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6		
Лекції	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	-	10
Практ.зан., лаб.роб., семін.зан.	3,3	3,3	3,4	3,3	3,4	3,3	-	20
Поточн. контр.: реферат	-	-	-	-	-	-	20	20
опитування	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6		10
ін.види поточн. контр. (сам. кон. сам. роб. контр. роб.)	7	6	7	7	7	6		40
Усього	13,7	12,5	13,8	13,7	13,8	12,5	20	100

T1, T2 ... T9 – теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо семінарських занять.
2. Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт.

13. Рекомендована література

Базова

1. Алексєєв Ю. М. Історія України : навч. посібник / Ю. М. Алексєєв, А. Г. Вертелер. – К. : Каравелла, 2004. – 256 с.
2. Артюх Л. Ф. Українська народна кулінарія: історико-етнографічне дослідження / Л. Ф. Артюх. – К., 1977. – 160 с.
3. Білоцерківський В. Я. Історія України : навч. посібник / В. Я. Білоцерківський. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 535 с.
4. Бойко О. Д. Історія України / О. Д. Бойко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 656 с.
5. Бромлей Ю. В. Очерки теории этноса / Ю. В. Бромлей. – М., 1983. – 412 с.
6. Бунятян К. П. Давнє населення України / К. П. Бунятян. – К. : Либідь, 1999. – 228 с.
7. Велесова книга. Легенди. Міфи. Думи. Скрижалі українського народу / [перекл., підгот. автент. тексту Б. Яцко]. – К. : Велесі, 1995. – 320 с.
8. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XIX ст.) / В. Верига. – Львів : Світ, 1996. – 448 с.
9. Голобуцький В. Запорозьке козацтво / В. Голобуцький. – К. : Вища школа, 1994. – 539 с.
10. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України / М. С. Грушевський. – К. : Наукова думка, 1992. – 325 с.
11. Грушевський М. С. Очерк истории украинского народа / М. С. Грушевський. – К. : Вища школа, 1990. – 410 с.
12. Дорошенко Д. Нарис історії України : у 2-х томах / Д. Дорошенко. – К. : Глобус, 1992. – 356 с.

13. Історія України та її державності : навч. посібник / І. Є. Дещинський, І. О. Гаврилів, Р. Д. Зінкевич та ін. – Л. : Бескид Біт, 2005. – 368 с.
14. Історія України в особах. Козаччина / В. М. Горобець. – К. : Україна, 2000. – 302 с.
15. Історія України : нове бачення / [за ред. В. А. Смолія]. – К. : Альтернатива, 2000. – 464 с.
16. Історія українського козацтва : нариси / [за ред. В. А. Смолій]. – К. : Видавничий дім Києво-Могилянської академії, 2006. – 799 с.
17. Історія української культури / [За ред. І. Креп'якевича]. – К.: Либідь, 2002. – 656 с., іл.
18. Кононенко П. П. Українознавство : підруч. / П. П. Кононенко. – К., 1996. – 384 с.
19. Кононенко П. П. Українознавство – наука любові, етики, життєтворчості : збірник наукових праць. – Львів : Сполом, 2006. – 458 с.
20. Костомаров Н. Словянская мифология / Н. Костомаров. – К. : Тип. И. Вальнера, 1847. – 119 с.
21. Кравець О. М. Сімейний побут і звичаї українського народу : історико-етнографічний нарис / О. М. Кравець. – К., 1966. – 200 с.
22. Огієнко І. І. Українська церква: Нарис з історії Української Православної Церкви: у 2 т. Т. 1-2 / І. І. Огієнко. – К. : Україна, 1993. – 284 с.
23. Склярєнко В. Г. Русь і варяги. Історико-етимологічне дослідження : монографія / В. Г. Склярєнко. – К. : Довіра, 2006. – 118 с.
24. Історія українського козацтва : нариси у 2-х т. Т. 1 / [редкол. В. А. Смолій та ін.]. – К. : Видавничий дім Києво-Могилянської академії, 2007. – 799 с.
25. Історія українського козацтва : нариси у 2-х т. Т. 1 / [редкол. В. А. Смолій та ін.]. – К. : Видавничий дім Києво-Могилянської академії, 2007. – 723 с.
26. Пащенко Н. І. Українознавство : конспект лекцій у 4-х частинах. Ч. 1 / Н. І. Пащенко, Л. Ю. Дикарева, І. П. Чілачева. – К. : КНУБА, 2012. – 56 с.
27. Половець В. М. Українознавство. Курс лекцій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. М. Половець. – Чернігів : Просвіта, 2006. – 216 с.
28. Полонська-Василенко Н. Історія України : у 2 т. Т. 1. До середини XVII століття. / Н. Полонська-Василенко. – К. : Либідь, 1993. – 640 с.
29. Полонська-Василенко Н. Історія України : у 2 т. Т. 2. Від середини XVII століття до 1923 року / Н. Полонська-Василенко. – К. : Либідь, 1993. – 608 с.
30. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К. : АртЕк, 1999. – 728 с.
31. Українська минувшина: ілюстрований етнографічний довідник / Гол. ред. С. Головка. – К. : «Либідь», 1994. – 256 с.

Додаткова

32. Василенко Д. П. Українська православна церква як фактор української ідентичності другої половини XVII – початку XVIII століття / Д. П. Василенко, В. І. Маслак // Наукові записки. Серія «Культурологія». – 2011. – Випуск 2. – 279-289.

33. Горський А. Ще раз про роль норманів у формуванні Київської Русі / А. Горський, А. Горська // Український історичний журнал. – 1994. – № 1. – С. 56-69.
34. Гончаренко І. Українське суспільство XVI- XVII століть у тендерному вимірі / І. Гончаренко // Українознавство. – 2007. – №3. – С. 189-193.
35. Кононенко П. Українознавство III тисячоліття / П. Кононенко // Українознавство. – 2001. – Число 1. – С. 4-9.
36. Крижанівський М. Трипільський світ / М. Крижанівський // Українська культура. – 2003. – №11-12. – С. 27.

14. Інформаційні ресурси